

ČESKÁ REPUBLIKA

R O Z S U D E K

J M Ě N E M R E P U B L I K Y

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců JUDr. Jana Vyklického a Mgr. Radovana Havelce v právní věci žalobce: **P. Č.**, proti žalovanému: **Obvodní soud pro Prahu 4**, se sídlem ul. 28. pluku 1533/29b, Praha 10, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 19. 3. 2014, č. j. 8 A 204/2013 - 14,

t a k t o :

I. Kasační stížnost se zamítá.

II. Žádnému z účastníků se nepřiznává náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Správní žalobou ze dne 23. 10. 2013 se žalobce (dále „stěžovatel“) domáhal vydání rozhodnutí, jímž by bylo žalovanému přikázáno poskytnout mu informace, o které žalovaného požádal v květnu 2013. Vzhledem k tomu, že stěžovatel současně s podáním žaloby nezaplatil soudní poplatek, vyzval jej Městský soud v Praze (dále „městský soud“) usnesením ze dne 10. 1. 2014, č. j. 8 A 204/2013 – 8, ke splnění této povinnosti. Na předmětnou výzvu reagoval stěžovatel přípisem, v němž požádal o osvobození od soudních poplatků a přiložil rovněž prohlášení o majetkových poměrech. Stěžovatelovo prohlášení nepovažoval městský soud za dostatečně aktuální, a proto mu uložil, aby věrohodným způsobem osvědčil výši veškerých sociálních dávek, které aktuálně pobírá. Ve stanovené lhůtě již stěžovatel nereagoval.

Městský soud žádost o osvobození od soudních poplatků zamítl usnesením ze dne 19. 3. 2014, č. j. 8 A 204/2013 – 14. Uvedl, že o žádostech stěžovatele rozhoduje pravidelně, přičemž věrohodné údaje o stěžovatelově majetku, respektive příjmech, kterými disponuje,

pocházejí již z roku 2011. Zdůraznil, že aktuální výše příjmů je stěžejní pro posouzení žádosti, a proto se nemohl spokojit s 3 roky starým osvědčením. Městský soud rovněž upozornil, že stěžovatel povinnost dokázat majetkové poměry nesplnil žádnou z nabízených možností, i když mu bylo sděleno, že soud žádnými aktuálními doklady nedisponuje. Ve vztahu k písemnosti vedené u městského soudu pod sp. zn. Spr. 4846/2011, na kterou stěžovatel odkazoval, soud uvedl, že se jedná o písemnost bezvýznamnou pro posouzení jeho žádosti.

S ohledem na výše uvedené skutečnosti městský soud konstatoval, že bez znalosti aktuálních příjmů stěžovatele nemůže posouzení žádosti provést. Pokud stěžovatel odmítl majetkové poměry doložit, nemohl soud jeho žádosti vyhovět, a proto jí zamítl.

Kasační stížností ze dne 29. 3. 2014 napadá stěžovatel usnesení městského soudu, aniž by explicitně uvedl, kterého z důvodů dle ustanovení § 103 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“) se dovolává.

Obdobně jako v jiných případech i v posuzované kasační stížnosti vznáší stěžovatel celou řadu námitek, které se problematiky osvobození od soudních poplatků dotýkají jen okrajově. V souvislosti v řešenou problematikou uvádí, že soud posuzoval osvobození od soudních poplatků, ačkoli žádal o osvobození jen od jednoho poplatku. Upozorňuje také na změnu přístupu městského soudu, který v jiných řízeních vycházel z toho, že jsou mu majetkové poměry stěžovatele známy a dodává, že Nejvyšší správní soud ve věci sp. zn. 4 As 88/2012 uznal za dostatečné čestné prohlášení, jež městskému soudu předložil. Soudu rovněž vytýká, že informace uvedené v prohlášení ignoroval, ačkoli jiné soudy považují tyto informace za věrohodné a dostatečné. Výzvu městského soudu k doplnění žádosti považuje za šikanózní. Odkazuje rovněž na listinu uloženou u městského soudu pod sp. zn. Spr. 4846/2011, která by měla jeho příjmy osvědčovat. Vznáší rovněž několik námitek směrem k podatelně a kanceláři městského soudu, jejichž chybou byla listina chybně založena. V závěru kasační stížnosti stěžovatel uvedl, že jej městský soud nesprávně poučil o možnosti podat opravný prostředek, protože odvolání ani kasační stížnost nejsou proti dočasnému rozhodnutí přípustné.

Žalovaný svého práva vyjádřit se ke kasační stížnosti nevyužil.

Nejvyšší správní soud nejprve zkoumal formální náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že je podána včas a jde o rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná. Co se týká podmínky zaplacení soudního poplatku a povinného zastoupení advokátem, ty splněny nebyly, nicméně na splnění těchto podmínek zdejší soud pro specifickou přírodu (řetězení stejných případů) netrval; přiměřeně srov. například rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 10. 2007, č. j. 1 Afs 65/2007 – 37).

Nejvyšší správní soud tedy přezkoumal napadené usnesení v rozsahu podané kasační stížnosti (§ 109 odst. 3, věta před středníkem s. ř. s.) a z důvodů v ní uvedených (§ 109 odst. 4, věta před středníkem s. ř. s.).

Předmětem přezkumu je usnesení o nepřiznání osvobození od soudních poplatků. Nejvyšší správní soud se v odůvodnění tohoto rozhodnutí proto zabýval pouze námitkami

pokračování

směřujícími k této problematice. K tomu zdejší soud uvádí následující. Městský soud žádost stěžovatele zamítl, neboť neměl dostatečné informace o jeho majetkových poměrech. To však bylo způsobeno především procesním postupem stěžovatele, který předložil vlastní prohlášení o majetku, z něhož není možné všechny rozhodné skutečnosti zjistit a na další výzvy již nereagoval. Jak trefně poznamenal zdejší soud již v rozsudku ze dne 19. 7. 2012, č. j. 3 As 59/2012 – 7: *„Je na účastníku samém, aby svoji materiální stránku dostatečně konkrétně popsal (břemeno tvrzení), a současně aby projevil zákonem požadovanou aktivitu a předložil soudu (pokud možno současně se žádostí o osvobození) doklady dosvědčující jeho nemajetnost, resp. nízké příjmy (břemeno důkazní). Pokud účastník tuto povinnost nesplní, soud výdělkové a majetkové možnosti sám z úřední povinnosti nezjišťuje (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 1. 2005, č. j. 7 Azs 343/2004 - 50, publikovaný pod č. 537/2005 Sb. NSS). Pro osvobození od soudních poplatků tak účastník musí doložit, že nemá dostatečné prostředky (kromě toho, že jeho návrh nesmí být zjevně neúspěšný a současně účastník o osvobození od soudních poplatků musí požádat). Soud je povinen v každém jednotlivém případě vážit konkrétní specifické okolnosti žádosti o osvobození od soudních poplatků a individuální poměry žadatele (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 8. 2009, č. j. 8 As 20/2009 - 50). Je proto na účastníkovi, aby v žádosti o osvobození od soudních poplatků uvedl, v čem nezpůsobilost uhradit soudní poplatek spočívá, přičemž musí být vždy posuzovány tyto poměry dle aktuálního stavu a komplexněji celkové výdělkové a majetkové poměry žadatele. K tomu praxe vytvořila podklad ve formalizovaném potvrzení o výdělkových a majetkových poměrech, které postihuje veškeré oblasti zkoumání relevantních podmínek. Právě tak může účastník soudního řízení nejlépe svá tvrzení prokazovat. Jistě nelze vyloučit i důkazy jiné, avšak jen za předpokladu jejich stejně komplexního rozsahu.“* Čestné prohlášení, které stěžovatel městskému soudu předložil, zcela jistě není možné považovat za komplexní informaci o jeho majetkových poměrech. Městský soud přitom přesně vysvětlil, jakými vadami prohlášení trpí, a jaké informace jsou pro rozhodnutí o žádosti nedostatečné. Jeho závěry Nejvyšší správní soud aprobuje.

Čestným prohlášením stěžovatele s obdobným obsahem se již Nejvyšší správní soud několikrát zabýval a dospěl k závěru, že by mohlo být způsobilé poskytnout soudu dostatečné množství informací v případě, bylo-li by spojeno s listinami, které by jeho obsah dokládaly (viz obdobně rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 2. 2012, č. j. 1 Aps 2/2012 - 11). Předložené čestné prohlášení však výše uvedeným požadavkům nevyhovuje, protože obsahuje jen vágní informace bez doložení příslušných dokladů o výdělkových a majetkových poměrech stěžovatele. S městským soudem lze souhlasit, že pro posouzení žádosti o osvobození od soudních poplatků jsou stěžejní aktuální informace o žadatelově majetku. Městský soud proto správně nepřihlédl ke starým dokladům. Nejvyšší správní soud rovněž prověřil, že obsahem listiny, uložené u městského soudu pod sp. zn. Spr 4846/2011, nejsou žádné skutečnosti rozhodné pro posouzení stěžovatelovy žádosti. Stěžovatel se tam pouze odkazuje na kopie „veřejných listin orgánu státní správy“. Vzhledem k tomu, že uvedená listina byla městskému soudu doručena dne 28. 12. 2011, je zřejmé, že kopie, na které stěžovatel odkazuje, jsou ještě starší a tudíž rovněž neaktuální.

Ani odkaz na rozhodnutí zdejšího soudu ve věci vedené pod sp. zn. 4 As 88/2012 nemá pro posouzení předmětné věci zásadní význam. Ačkoli prohlášení stěžovatele tehdy shledal zdejší soud za dostatečné, je třeba konstatovat, že posuzování majetkových poměrů musí být prováděno vždy individuálně ve vztahu ke konkrétní věci a času. Závěry

citovaného usnesení proto ani nemohou být automaticky přenositelné na nyní projednávaný případ. Posuzování majetkových poměrů žadatele o poskytnutí výjimky ze zákonem stanovené povinnosti je svou povahou vždy vysoce aktuální povinnost, která musí být, a bude i nadále, prováděna se vši odpovědností a v náležitě kvalitě, tedy také pouze na základě dostatečných a věrohodných podkladů. Takovou kvalitu nemá ani povrchní (a ničím nepodložené) prohlášení stěžovatele ze dne 23. 1. 2014, ale rovněž ani žádná z listin, na jejichž existenci stěžovatel poukazuje. Ve věci sp. zn. 4 As 88/2012 navíc Nejvyšší správní soud nerozhodoval o osvobození stěžovatele od soudních poplatků, neboť předmětné řízení bylo od poplatku osvobozeno ze zákona; zabýval se toliko návrhem na ustanovení zástupce. Pokud následně Nejvyšší správní soud v mnoha dalších řízeních stěžovatele opakovaně upozorňoval na nedostatečnost předkládaného prohlášení (např. usnesení ze dne 13. 2. 2014, č. j. 9 As 65/2014 - 17, a další rozhodnutí v něm zmíněná), a jednoznačně trval na nutnosti náležitě prokázat splnění podmínek ustanovení § 36 odst. 3 s. ř. s., stěžovateli muselo být zřejmé, že jeho prohlášení neobstojí.

Jako nedůvodnou je třeba zamítnout i kasační námitku týkající se nesprávného poučení o možnosti podání opravných prostředků proti napadenému usnesení. Možnost podání kasační stížnosti proti usnesení o nepřiznání osvobození od soudních poplatků totiž vyplývá z konstantní judikatury zdejšího soudu (viz např. rozsudek NSS ze dne 24. 10. 2007, č. j. 1 Afs 65/2007 - 37, či ze dne 28. 7. 2011, č. j. 8 As 65/2010 - 106) a byla potvrzena i nedávným rozhodnutím rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 5. 2014, č. j. 3 As 125/2012 - 43, jehož právní věta zní: *„Proti usnesení krajského soudu, jímž byla zamítnuta žádost o osvobození od soudních poplatků (§ 36 odst. 3 s. ř. s.), je přípustná kasační stížnost“*.

Na základě všech shora uvedených důvodů tedy Nejvyšší správní soud kasační stížnost jako nedůvodnou zamítl (§ 110 odst. 1 *in fine* s. ř. s.).

O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl ve věci úspěch, proto mu právo na náhradu nákladů nenáleží. Žalovaný náhradu nákladů nežádal a ostatně mu ani žádné náklady, nad rámec vyplývající z jeho úřední činnosti, nevznikly.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 22. října 2014

JUDr. Jaroslav
Vlašín
předseda senátu